

ALKOHOLIO, TABAKO IR KITŲ PSICHIKĄ VEIKIANČIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO
PREVENCIJOS PROGRAMA

Programos tikslas – ugdyti asmenį, motyvuotą sveikai gyventi, nevartojantį alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų.

1. Programos uždaviniai:

1.1. siekti, kad ugdytiniai suprastų neigiamą alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikį žmogaus sveikatai ir visuomenei;

1.2. skatinti sveiko, turiningo gyvenimo nuostatų ir įgūdžių ugdymąsi;

1.3. ugdyti gebėjimus, skatinančius atsakyti alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, kad prireikus kreiptųsi pagalbos ir konstruktyviai spręstų problemas;

1.4. ugdyti kritinį mąstymą, atsakomybę už savo veiksmus ir elgesį;

1.5. suteikti informacijos apie prevencinės, medicininės, psichologinės, socialinės, teisinės pagalbos galimybes ir institucijas, formuoti ugdytinių gebėjimą, skatinantį kreiptis pagalbos.

2. Programa integruojama į dalykų pamokas pagal bendrąsias programas ir išsilavinimo standartus, klasės valandėles, popamokinę ir projektų veiklą, organizuojamus renginius:

2.1. pradinėse klasėse ne mažiau kaip 5 val. per metus;

2.2. penktojoje–aštuntojoje klasėse ne mažiau kaip 6 val. per mokslo metus;

2.3. devintojoje–dešimtojoje klasėse ne mažiau kaip 6 val. per mokslo metus;

2.4. vienuoliktojoje–dvyliktojoje klasėse ne mažiau kaip 5 val. per mokslo metus.

Nr.	Tema	Mokomasis dalykas	Klasė	Pastabos, metodinė medžiaga
Pradinis ugdymas (1-4 kl.)				
1.	Vaistų poveikis organizmui.	Muzika, pasaulio pažinimas	1 2	
2.	Kaip stiprinti organizmą ir išvengti ligų.	Muzika, lietuvių, anglų kalba	1, 2 3	
3.	Netinkamai naudojamų cheminių medžiagų poveikis sveikatai.	Pasaulio pažinimas	3	
4.	Išpėjamieji ženklai ant buitinių cheminių medžiagų.	Dailė ir technologijos	2	
5.	Elgsena nesaugiai panaudojus buitines chemines medžiagas.	Pasaulio pažinimas	3	
6.	Rūkymo žala vaiko ir suaugusiojo organizmui ir jo aplinkai.	Dailė ir technologijos	4	
7.	Mokyklos ir viešosios tvarkos taisyklės, draudimai pirkti tabako gaminius ir rūkyti vaikams iki 18 metų	Pasaulio pažinimas	4	

8.	Pavojus, kylantis dėl nerūpestingai numestų ar pakeltų nuorūkų.	Pasaulio pažinimas	1	
9.	Neigiamas alkoholio poveikis sveikatai.	Muzika Lietuvių k.	3 2	
10.	Priežastys, skatinančios vartoti alkoholinius gėrimus.	Pasaulio pažinimas	1	
11.	Alkoholio vartojimas šeimoje	Muzika Lietuvių k.	4 3	
12.	Draudimai pirkti ir vartoti alkoholinius gėrimus (vaikams iki 18 metų, suaugusiems – viešosiose vietose).	Lietuvių k.	4	
Pagrindinis ugdymas I dalis (5-8 kl.)				
1.	Tabako žala paauglio sveikatai ir asmenybei.	Tikyba Rusų k. Anglų k.	6 7 8	
2.	Neigiamas rūkymo poveikis fiziniam aktyvumui.	Kūno kultūra	5-8	
3.	Rūkymas – kaip „įvaizdžio“ dalis.	Lietuvių k. Muzika	7 5	
4.	Atskleisti neigiamą tabako reklamos poveikį ir tikslus.	Lietuvių k.	8	
5.	Aktyvus ir pasyvus rūkymas.	Istorija	5	
6.	Alkoholio poveikis paauglio sveikatai ir elgesiui. Elgesio pokyčiai patiriant įvairaus laipsnio apsvaigimą.	Muzika Technologijos	8 5-8	
7.	Vartojimas, piktnaudžiavimas, priklausomybė.	Istorija, muzika chemija	6 8	
8.	Trumpalaikiai ir ilgalaikiai alkoholio poveikio padariniai.	Istorija matematika	5 I	
9.	Alkoholio reklamos tikslai ir poveikis. Įvairūs pardavimo ir pateikimo metodai.	Muzika dailė	7 5-6	
10.	Draudimai pirkti ir vartoti alkoholinius gėrimus (vaikams iki 18 metų, suaugusiems – viešosiose vietose).	Klasių vadovai	5-II	

11.	Pavojai alkoholinius gėrimus maišant su kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis.	Sveikatos specialistė, klasių vadovai	8, I-IV	
12.	Alkoholinių gėrimų vartojimo pasekmė šeimai ir visuomenei. Konfliktai ir nelaimingi atsitikimai kaip alkoholio vartojimo pasekmė.	Lietuvių k. Tikyba, vokiečių k.	7 8	
13.	Alkoholinių gėrimų vartojimas ir sportas.	Kūno kultūra, vokiečių k	6,8 8	
14.	Vyskupo M.Valančiaus blaivybės idėjų raida.	Lietuvių k.	8	
15.	Kitos psichiką veikiančios medžiagos: rūšys, poveikis, vartojimo pasekmės. Priklausomybių atsiradimas.	Biologija, fizika	7	
16.	Paauglių ir jų tėvų atsakomybė už šių medžiagų vartojimą.	Lietuvių k.	6-8	
17.	Psichiką veikiančių medžiagų vartojimo priežastys.	Klasių vadovai	5-8, I-IV	
18.	Kur kreiptis pagalbos dėl psichiką veikiančių medžiagų vartojimo.	Etika, istorija	7, 8, I	
19.	Psichiką veikiančių medžiagų reklamos poveikis ir draudimai.	Anglų k.	II, III	
20.	Išstatymai, susiję su draudimu pirkti, vartoti ir platinti psichiką veikiančios medžiagas.	Istorija	8	
Pagrindinis ugdymas II dalis (I – II)				
1.	Rūkymo pasekmės fizinei ir psichikos sveikatai.	Matematika Vokiečių k. biologija	I-II 8 I	
2.	Priklausomybė nuo tabako ir pagalbos rūkančiajam būdai.	Lietuvių k.	I	
3.	Kova prieš rūkymą pasaulyje (reklamos ir pardavimo kontrolė).	Pilietiškumo pagrindai	I-II	
4.	Alkoholio vartojimo pasekmės fizinei ir psichikos sveikatai.	Matematika Rusų k. Vokiečių k.	I-II	
5.	Priklausomybės nuo alkoholio rizikos veiksniai.	Pilietiškumo pagrindai	I-II	

6.	Įvairūs pagalbos būdai šeimos nariams, turintiems problemų dėl alkoholio vartojimo.	Tikyba	I	
7.	Neteisėta veikla, susijusi su alkoholio gamyba, prekyba ir vartojimu.	Muzika, IT	I-II	
8.	Reklamos ir pardavimo kontrolė. Alkoholio kontrolės ir prevencijos patirtis Lietuvoje ir pasaulyje.	Istorija, Dailė Muzika, anglų k.	II I II 8	
9.	Psichiką veikiančių medžiagų vartojimo pasekmės fizinei ir psichikos sveikatai. Priklausomybės rizikos veiksniai.	Matematika technologijos	I-II	
10.	Įvairūs pagalbos būdai vartojantiems psichiką veikiančias medžiagas.	tikyba	II	
11.	Įstatymai, susiję su psichiką veikiančių medžiagų apyvarta.	istorija	I-II	
12.	Psichiką veikiančių medžiagų kontrolės ir prevencijos patirtis Lietuvoje ir pasaulyje. Prevencijos veiklos rūšys ir dalyvavimo joje formos.	chemija	I-II	
13.	Netiesioginė reklama. Narkotikų legalizavimo judėjimas ir grėsmės.	Lietuvių k.	I-II	
Vidurinis ugdymas (III-IV)				
1.	Tabako pasiūla ir paklausa. Teisės aktai, reglamentuojantys tabako kontrolę, jos pažeidimus.	Istorija	III – IV	
2.	Tabako reklamos tikslai ir poveikis žmogaus elgesiui.	Lietuvių k.	IV	
3.	Rūkymo problemos sprendimo būdai. Pagalba žmonėms, norintiems atsisakyti rūkyti. Savitarpio pagalbos esmė.	Lietuvių k., Chemija, Vokiečių k.	III IV IV	
4.	Alkoholis ir karjera. socialiniai piktnaudžiavimo alkoholiu padariniai.	Istorija, Vokiečių k. Lietuvių k.	III IV IV	

5.	Alkoholis ir vairavimas. Asmeninė ir tėvų atsakomybė. Teisės aktai, reglamentuojantys vairavimą apsvaigus nuo alkoholio; pažeidimų rūšys, jų padariniai.	Lietuvių k. Vokiečių k.	III	
6.	Alkoholis ir šeima (alkoholio poveikis vaisiui nėštumo metu, šeimos finansams ir kt.).	Lietuvių k. Vokiečių k.	III IV	
7.	Pramogos ir neigiamos alkoholio vartojimo pasekmės.	Vokiečių k. Lietuvių k. Anglų k.	III-IV IV III	
8.	Teisės aktai, reglamentuojantys alkoholio kontrolę, jos pažeidimus, ir reklamos vaidmuo.	istorija	III-IV	
9.	Priklausomybė nuo alkoholio. Pagalba priklausantiems nuo alkoholio asmenims ir jų šeimos nariams.	Tikyba	III	
10.	Psichiką veikiančios medžiagos. Jų rūšys, poveikis (sveikatai, vaisiui) ir vartojimo rizikos veiksniai (platinimas pasilinksminimo vietose, stresai ir kt.).	Biologija	III-IV	
11.	Žalingas psichiką veikiančių medžiagų poveikis asmeniui ir visuomenei. Skaudūs asmeniniai, socialiniai, finansiniai, psichiniai ir medicininiai psichiką veikiančių medžiagų vartojimo padariniai (rizika susirgti AIDS, įgyti priklausomybę ir kt.).	Lietuvių k.	III	
12.	Globalinės psichiką veikiančių medžiagų vartojimo paplitimo tendencijos, problemos ir konkretūs piktnaudžiavimo narkotikais pavyzdžiai.	muzika	IV	
13.	Šalies ir pasaulio narkotikų vartojimo politika, švietimas, prevencija, draudimai, gydymas ir rehabilitacija.	Psichologija, klasių vadovai	I-IV	

14.	Teisinė atsakomybė už psichiką veikiančių medžiagų gamybą, platinimą ir vartojimą.	Istorija	III-IV	
15.	Pagalba tiems, kurie nori atsikratyti žalingo įpročio vartoti psichiką veikiančias medžiagas.	Tikyba, chemija	IV III	